

5

Vragenuur

Vragen van het lid Braakhuis aan de staatssecretaris van Financiën, bij afwezigheid van de minister van Financiën, over **het bericht "Rood staan kost tot ruim 20 procent"**.

De voorzitter:

Mijnheer Braakhuis, u hebt twee minuten in de eerste ronde.

De heer Braakhuis (GroenLinks):

Voorzitter. Gisteravond kwam TROS Radar met het bericht dat de effectieve jaarrente die banken heffen over roodstand tot boven de 20% komt. Ik druk me zacht uit als ik zeg dat dit in een wel heel vreemde verhouding staat tot de 1 jaars Euribor die minstens tien keer en misschien wel vijftien keer zo laag is. Dat is dus een enorme marge.

De banken doen er helaas erg schimmig over. Op websites van banken is nauwelijks iets te vinden over de kosten die banken voor roodstand in rekening brengen. Het tv-programma Radar stuitte op medewerkers van klantenservices die zelf niet eens wisten hoe hoog de rente eigenlijk is. Ik wil niet dreigen, maar als ik dit aan Youp van 't Hek vertel, loopt het allemaal heel anders.

Het Nibud stelde in het tv-programma dat 25% van de Nederlanders wel eens rood staat en dat de banken daarvoor op basis van een conservatieve berekening meer dan 1 mld. per jaar verdienen. Het kan eraan liggen dat ik wat ben afgefallen, maar mijn broek zakte ervan af.

Hoe beoordeelt de staatssecretaris deze werkwijze van de banken? Is hij het met mij eens dat banken er om te beginnen duidelijk en eerlijk over moeten zijn? Is hij bereid er zorg voor te dragen dat dit gaat gebeuren?

Hoe verhoudt de effectieve jaarrente van 20,3% zich tot de wettelijk toegestane maximale rente die, als ik het goed heb, 15% is? Zitten de zogenaamde "extra kosten" boven op de rente toevallig net onder de 15%? Is dat toegestaan? Graag krijg ik een uitsplitsing van dit bedrag en de mening van de staatssecretaris daarover. In de tv-uitzending werd een snelle berekening gemaakt van de winst die banken maken vanwege deze vaak onwetende consumenten. Die kwam uit boven de 1 mld. Ik hoor graag de mening van de staatssecretaris over deze berekening.

De voorzitter:

De staatssecretaris heeft in de eerste ronde drie minuten om te antwoorden.

Staatssecretaris Weekers:

Voorzitter. De heer Braakhuis heeft aangegeven dat er door banken effectieve jaarrentes worden berekend van meer dan 20%. Hij vindt dat een enorme marge. Bovendien is het volgens hem ook schimmig, want aan de consument wordt niet geheel duidelijk gemaakt wat het rentepercentage is en wat de kosten zijn. Ik ben het met de heer Braakhuis eens dat dit zo niet langer kan. Banken moeten helderheid verschaffen over de in rekening te brengen rente en kosten. Dat mogen geen woekerrentes

zijn. Ik denk dus dat wij het volstrekt met elkaar eens zijn. Dit is mij ook een doorn in het oog.

De exacte bedragen die in het programma van TROS Radar zijn genoemd, heb ik niet kunnen laten checken. Als deze kloppen, is dat een onacceptabele situatie. De heer Braakhuis heeft gevraagd of ik bereid ben daar iets aan te doen. Het antwoord is: jazerker! Sterker nog: daar zijn wij al mee bezig. In de Tweede Kamer is al een wetsvoorstel gepasseerd – het ligt nu bij de Eerste Kamer – om rood staan onder de consumentenbescherming te brengen en wel zodanig, dat het in rekening te brengen rentepercentage inclusief kosten de 15% niet mag overschrijden. Voor rood staan is nu eigenlijk niets geregeld. Dat gaan wij dus wel doen. Ik verwacht vandaag het verslag van de Eerste Kamer. Ik zal op mijn ministerie het antwoord supersnel verzorgen, overigens wel in samenspraak met het ministerie van Veiligheid en Justitie. Ik hoop dat dan op heel korte termijn een einde kan worden gemaakt aan dit soort praktijken.

De voorzitter:

De heer Braakhuis heeft twee minuten voor zijn tweede serie vragen.

De heer Braakhuis (GroenLinks):

Ik hijs mijn broek weer op, want je kunt niet anders dan blij zijn met dit soort antwoorden. Ik heb nog wel een paar vragen. Mijn eerste paar vragen betreffen de toezichthouder. Dit is al heel lang aan de gang. Is dit geconstateerd door de toezichthouder? Zo niet, had hij dat dan wel moeten doen? Dat is een heel concrete vraag. Had dat al niet veel eerder kunnen gebeuren? Deze praktijk duurt immers al heel lang.

Als de in het bedrag verwerkte kosten een procentuele omslag zijn op het uitstaande krediet – want het is in wezen een krediet – dan is dat toch eigenlijk ook een rente, of het nu kosten zijn of niet? Als het kosten zijn, zou het een vast bedrag per maand moeten zijn. Als je het omslaat in je rentepercentage, mag je toch zeggen dat het ook rente is? Die kosten kun je dus niet daarvan aftrekken, want dan komen ze nog boven de 15%. Graag hoor ik de mening van de staatssecretaris daarover.

Over de transparantie van informatie zijn wij het eens. Als ik de staatssecretaris goed beluister, deelt hij ook mijn mening dat een moreel appel mag worden gedaan op de banken, want zij hebben het al moeilijk en zij liggen niet goed in de publiciteit en in de publieke opinie. Dit moet toch niet gebeuren!

De voorzitter:

De staatssecretaris heeft één minuut om te antwoorden.

Staatssecretaris Weekers:

Los van de vraag of banken het moeilijk hebben of niet: er moet eerlijk zaken worden gedaan. De consument moet vooraf helderheid worden verstrekt over rood staan: welk rentepercentage en welke kosten daarvoor in rekening worden gebracht. Op dit moment zijn banken daartoe nog niet verplicht. Wij zullen regelen dat dit wel verplicht wordt.

De heer Braakhuis vroeg: wat heeft de toezichthouder hieraan gedaan of wat zou hij kunnen doen? Zolang het geoorloofd is – formeel is het nu geoorloofd – dan mag het en heeft ook de toezichthouder daar geen instrumenten voor. Als het goed is, zal daar binnen nu en een paar maanden een einde aan komen, afhankelijk van de snel-

Weekers

heid waarmee de Eerste Kamer dit wetsvoorstel behandelt. Dan kan de toezichthouder effectief optreden.

De voorzitter:

De heer Braakhuis heeft nog een minuut om verder te vragen.

De heer **Braakhuis** (GroenLinks):

Rood staan kan leiden tot een rente van meer dan 20%. Dat is 5% boven het wettelijk toegestane maximum. Dat kan de staatssecretaris toch niet als "geoorloofd" beschouwen? Dan had de toezichthouder toch moeten ingrijpen? Dat is mijn mening. Vindt de staatssecretaris dat rood staan niet onder de kredietregelgeving valt?

Staatssecretaris **Weekers**:

Dat is het probleem. Rood staan valt nu niet onder de kredietregelgeving. Dat zal straks wel zo zijn. In het verleden is hier onvoldoende aandacht voor geweest. Op basis van de Europese richtlijn zullen wij dat veranderen, zodat de consument de bescherming krijgt die hij nodig heeft. Het zou de banken sieren, zeker als zij weten dat deze wetgeving er aan zit te komen, daar nu al naar te handelen; dat ben ik met de heer Braakhuis eens.

De voorzitter:

Wij wachten nog op de minister van Buitenlandse Zaken, die bezig is in de Eerste Kamer. Hij heeft dus een goed excuus. Ik hoop daarom dat de heer Slob in staat is om nu zijn vragen te stellen aan de minister van Infrastructuur en Milieu, die wel aanwezig is.